

Radiologi i Malawi

Malawi ligger sørøst i Afrika og er blant verdens fattigste land. Landet har ca 19 millioner innbyggere og har per i dag kun 3 spesialister i radiologi som jobber i offentlige sykehus. I hele Malawi er det tre CT maskiner tilgjengelig på offentlige sykehus, bare en av dem er operativ. Private tilbud finnes i de største byene, men de færreste har råd til å betale for radiologiske undersøkelser av egen lomme. I hovedstaden Lilongwe finnes det en privat klinikk som har en 0,3 T MR, dette er p.t. det eneste tilbudet om MR i landet.

Haukeland Universitetssjukehus (HUS) har siden 2011 hatt samarbeid innen radiologi med sykehuset Kamuzu Central Hospital (KCH) i hovedstaden Lilongwe. 6 radiografer og 1 radiolog har vært stasjonert i Lilongwe på 1-års opphold, og 5 radiografer fra Malawi har vært på HUS i 6 måneders opphold. Disse utvekslingene har vært del av to større prosjekt rettet mot forbedret traumebehandling i regi av Norec (tidligere Fredskorpset). Flere overleger fra HUS har også besøkt sykehuset i Lilongwe i overlegepermisjoner. HUS har bidratt med undervisning, forbedringsarbeid og etablering av protokoller innen CT, i tillegg til å bidra i den daglige arbeidsrutinen.

Sykdomsbyrden hos pasienter i Malawi er svært ulik den vi ser i Norge. Traumer, infeksjonssykdommer, HIV-relatert sykdom og kreft i avansert stadium dominerer hos de som kommer til radiologiske undersøkelser på KCH. Maskinparken er av varierende kvalitet, maskinstans og bortfall av strøm er vanlig, og fravær av serviceavtaler gjør at det er mye nedetid på de maskinene som finnes. I tillegg er det store utfordringer med infrastruktur, organisering og kompetanse innen helsetjenesten.

Utdanning av radiologer i Malawi.

Formål:

Etablere et Master-program i radiologi i Malawi og utdanne 6 radiologer i prosjekt-perioden.

Status:

I tett samarbeid med lokal radiolog (i Blantyre) har vi utarbeidet et Curriculum og etablert et Masterprogram i Radiologi, som nå er godkjent av Kamuzu University of Health Sciences (KUHeS). Fire kandidater er rekruttert, og programmet startet september 2022.

Praktisk gjennomføring:

Kandidatene vil dele sin tjenestetid i mellom Lilongwe og Blantyre. Lokal radiolog vil ha en overordnet rolle for gjennomføringen av master-programmet. I tillegg vil prosjektet leie inn radiolog fra Etiopia, som skal være i klinisk drift ved Lilongwe Institute of Orthopaedics and Neurosurgery (LION) og samtidig veilede on-site. Radiologer fra HUS og fysikere fra HUS/NTNU vil bidra i undervisningen i form av nettførelser og fysiske kurs on-site. UiB vil bidra til gjennomføring av den obligatoriske akademiske oppgaven/arbeidet som er en del av Master-programmet. Dersom radiologer fra andre sykehus enn Haukeland Universitetssykehus ønsker å bidra i dette arbeidet, er de hjertelig velkommen til å ta kontakt med Kari Løhre Kuvås eller Stein Magnus Aukland, HUS.

Visjon:

Bidra til utdanning av radiologer i Malawi, som vil bidra til å øke kapasiteten og heve kvaliteten på bildediagnostikk i landet. Etablere et robust utdanningsløp som kan videreføres etter endt prosjektperiode og drives av de lokale utdanningsinstitusjonene.

LION:

Et nytt helsetilbud innen ortopedi og nevrokirurgi er under oppføring i hovedstaden Lilongwe. Gjennom donasjoner og ressurser fra Haukeland Universitetssjukehus vil det i løpet av 2023 åpne et nytt sykehus og traumepasienter vil få et forbedret, helhetlig behandlingstilbud.

En radiologisk avdeling med nytt bildediagnostisk utstyr vil være på plass i løpet av vinteren 2022-23, både 1,5T MR, CT, røntgen og ultralyd er innkjøpt, og vil bli installert høsten 2022. Alt utstyr leveres fra Siemens Sør Afrika, med en åtte år lang servicekontrakt. Leger i spesialisering på masterprogrammet vil dra nytte av disse nye mulighetene i sin spesialistutdanning i radiologi. Det er også tilrettelagt med boliger for tilreisende helsepersonell som deltar i undervisning og behandling på LION.

LION vil, i første byggefase, ha 72 senger (12 for betalende og 60 for ikke-betalende pasienter). Et av målene til LION er at alle skal ha lik tilgang til helsetjenesten, og kvaliteten på tjenesten er lik for alle. LION får fire operasjonsstuer, pluss en stue i mottak. Sykehuset vil drive poliklinikk, rehabilitering (fysioterapi, ergoterapi), og ha eget proteseverksted, laboratorie (klinisk kjemi og hematologi), samt eget bygg for utdanning og forskning. Infrastruktur som vaskeri, kjøkken, kafeteria, bank, og apotek kommer også.

CEO på LION, ortoped Sven Young, jobber sammen med lederteamet for å skaffe ytterligere midler til sengebygg. Når LION er ferdigstilt vil sykehuset ha 181 senger, inkludert 9 intensivsenger.

Lenke til LION sin hjemmeside(er under utarbeidelse) <https://lion.mw/>